

Oponentský posudek magisterské práce

Název práce: **Sociopolitické přesahy dramatického textu a možnosti jejich aktualizace v inscenaci**

Autor práce: **Barbora Mašková**

Barbora Mašková se ve své magisterské diplomové práci zabývá problematikou aktualizace dramatického textu na základě zkušeností s režii své absolventské inscenace hry Maxe Frische *Pan Biedermann a žháři* v divadle Disk (prem. 19. 1. 2019). V úvodní teoretické části se v obecné rovině zaměřuje na interpretaci jako konkretizaci a rekontextualizaci. Opírá se přitom o široké spektrum odborné literatury a stručně shrnuje základní přístupy k interpretaci od fenomenologie reprezentované Edmundem Husserlem a Hansem-Georgem Gadamerem přes strukturalismus, v jehož rámci se odvolává především na Felixe Vodičku až k postmoderní dekonstrukci, kde vychází z postulátů Jeana-Françoise Lyotarda a Jacquese Derridy. V této souvislosti prostřednictvím citace připomíná Pavisovo chápání režie jako „permanentní aplikované dekonstrukce“ cestou „re-autor-izace“ i „de-autor-izace“.

V duchu Pavisova pojetí inscenačního procesu jako neustálé konstrukce, rekonstrukce a dekonstrukce textu se Barbora Mašková snaží přistupovat k tvorbě režijně-dramaturgické koncepce Frischovy hry. Pro přiblížení hry současnosti se soustředí především na úpravu sítě „společenskopolitických souvztažností textu“. Vychází přitom ze znalosti historického kontextu a politického pozadí vzniku hry, jejích inspiračních zdrojů i z rozboru samotného textu a jeho významových rovin. Při hledání současných analogií se analyticky zaměřuje na aktuální společenské jevy, jako jsou populismus, imigrace, sociální nerovnost, korupce, finanční krize či demagogie a konkrétně dokládá, jak je rozvíjí a tematizuje v rámci textových úprav a inscenační aktualizace.

V následné chronologické rekapitulaci inscenační realizace se Barbora Mašková dokáže oprostít od sebestředné deníkové zповědi a představuje věcně strukturovanou a metodickou reflexi tvorby systematicky koncipovaného scénického díla a jeho složek. Zvláštní podkapitolu věnuje i zhodnocení výsledného tvaru a jeho divácké odezvy. Přiznám se, že jsem jako divák při dekódování významových rovin dané inscenační aktualizace poněkud tápal. Obávám se, že transformace chóru hasičů do skupiny nesourodých „kultických“ postav z české literatury, národních pověstí i komiksové tvorby pochopení

významu hry příliš neprospívá a autorčin proklamovaný záměr není v inscenaci čitelný. Nejasné pro mě rovněž zůstalo ukotvení postavy samotného pana Biedermanna v soudobém kontextu. Těžko čitelná pro mě byla i autorkou proklamovaná spojitost žhářů se současným populismem. Přes určité nejasnosti však vnímám inscenaci Barbory Maškové jako nesporný doklad její schopnosti vytvořit záměrně koncipovanou scénickou strukturu a specifický systém s odpovídajícími významovými přesahy.

Diplomová práce Barbory Maškové je přehledně členěná, systematická, čtivá, zakládá se na metodické reflexi vlastních tvůrčích zkušeností i účelném nakládání s odbornými prameny a je dokladem fundovaného, analytického a samostatného tvůrčího myšlení. Práci doporučuji k obhajobě. Obhajobu navrhuji odvinout od otázky: „V čem zpětně spatřujete největší úskalí scénické aktualizace Frishovy hry *Pan Biedermann a žháři*?“

V Praze 7. 9. 2019

doc. Jakub Korčák